

Henrik Gustafsson
Naturavdelningen
036-395234

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Mässeberg i Vaggeryds kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Mässeberg, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1a) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara en äldre talldominerad barrblandskog inom en värdestrakt för bevarande av barrskogar i Jönköpings län
- bevara myrmark och sumpskog
- bevara biologisk mångfald knuten till talldominerad barrblandskog, myrmark och sumpskog

Syftet ska uppnås genom:

- att effekterna av en för området naturlig brandregim efterliknas
- begränsning av gran i talldominerad barrblandskog
- att myrmark och sumpskog i huvudsak lämnas för fri utveckling

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplan.

Uppgifter om naturreservatet

ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Mässeberg
Areal	18,7 hektar (ha), varav vatten 0 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Vaggeryd
Socken	Åker
Lägesbeskrivning	3,5 km nordost om Marieholm kyrka
Fastigheter	Del av Mässeberg 1:37
Fastighetsägarkategori	Enskilda
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Mässeberg ligger i direkt anslutning till naturreservatet Marieholmsskogen nordväst om Marieholm, se bilaga 1b. Mässeberg är en skiftande äldre skog där hela området är småkuperat med inslag av berg i dagen och storblockighet. På stora delar dominerar gamla tallar i kuperad miljö. Tallarna är glest stående och uppvisar viktiga strukturer som grova grenar och håligheter. Torrträd och lågor är spridda i området. Flera tallar är grova och med bohål av spillkråka. Insprängt i skogen står även gamla björkar. Delar av skogen är mer sluten och med en dominans av gran. Funna arter som är typiska i en gammal skog är stor revmossa, garnlav, långflikmossa och gammelgranslav. I fuktstråken växer arter som missne, korallrot och spindelblomster. Skogsfåglarna tjäder och duvhök häckar i anslutning till reservatet. Hela området tillsammans med Marieholmsskogens naturreservat bedöms ha stor betydelse för långsiktigt bevarande av biologisk mångfald.

För mer information om området och dess naturvärden hänvisas till skötselplanen (bilaga 2).

Naturreservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar
2. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
3. anordna upplag av något slag
4. dika
5. bedriva täkt av något slag
6. uppföra byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning. Förbudet gäller inte jaktorn.
7. framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte uttransport av fällt vilt med mindre fordon på fastmark.
8. anlägga väg, led, bro eller spång
9. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn
10. plantera in för området främmande arter
11. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet enligt Naturvårdsverkets anvisningar
2. uppsättning och underhåll av informationstavla vid gränsen mot naturreservatet Marieholmsskogen
3. åtgärder som efterliknar en för området naturlig brandregim, i första hand naturvårdsbränningar och de säkerhetsarrangemang som då krävs och i andra hand begränsning av gran m.m.
4. bekämpa för området främmande arter, eller individ från ortsfrämmande population
5. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

**C. *ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM
RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM
NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT
INOM NATURRESERVATET***

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar eller delar av träd eller buskar
2. plocka eller samla in mossor, lavar eller vedsvampar, med undantag för insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält.
3. samla in insekter med fällor som dödar
4. gräva upp växter
5. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för underhåll av stigar.

Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande för vilka tillstånd erhållits av Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området.

Vid insamling av enstaka växt- eller djurexemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält så bör fynden rapporteras till Länsstyrelsen och/eller Artdatabanken.

Bakgrund

Länsstyrelsen påbörjade diskussioner med markägarna till Mässeberg om ett långsiktigt skydd av området sommaren 2010. Innan dess hade länsstyrelsen under flera år samarbetat med markägarna för att begränsa angrepp av granbarkborrar på fastigheten. Området godkändes som blivande naturreservat av Naturvårdsverket i november 2011. Länsstyrelsen beställde fastighetsrättslig utredning från Lantmäteriet i december 2011. Länsstyrelsen beställde värdering av området av Värderingsbyrån i Sydost AB samt uppdrag om förhandling av NAI Svefa i december 2011. Länsstyrelsen beställde i april 2012 inmätning och utstakning av reservatsgränsen av Lantmäteriet.

Den fastighetsrättsliga utredningen var klar i januari 2012. Värderingen över området var klar i februari 2012. Avtal om ersättning tecknades i april 2012. Inmätningen och utstakning av området var klar i december 2012.

Samråd enligt 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Vaggeryds kommun, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen.

Förslag till beslut och skötselplan skickades i oktober 2012 på remiss till markägare, Vaggeryds kommun, Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Naturvårdsverket och intresseorganisationer. Sakägare förelades att samtidigt inkomma med yttrande. Förslaget skickades ånyo på remiss till Vaggeryds kommun i januari 2013.

Svar inkom från Vaggeryds kommun, Sveriges geologiska undersökning och Vaggeryds Naturskyddsförening.

REMISSVAR

Vaggeryds kommun avstår från att lämna yttrande.

Sveriges geologiska undersökning har inget att invända mot reservatsbildningen.

Naturskyddsföreningen i Vaggeryd ser positivt på bildandet av naturreservatet Mässeberg och anser att skötselplanen förefaller väl genomtänkt.

Motivering

BESTÄMMELSER

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärrning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet, som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

BEDÖMNING

Länsstyrelsen arbetar med de av riksdagen beslutade miljömålen. Naturreservatsbildning av Mässeberg bidrar till miljökvalitetsmålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Mässeberg är en värdefull naturskog i kuperad och storblockig miljö. Naturreservatsbildning av Mässeberg prioriteras i enlighet med den strategi som finns vid urval om skogsområden för långsiktigt skydd (Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. 2006, Länsstyrelsen i Jönköpings län och Skogsvårdsstyrelsen Jönköping-Kronoberg). Mässeberg är inom värdegrupp två och bedöms ha högt naturvärde på beståndsnivå vilket innebär stor mängd av bland annat gamla träd. Mässeberg ligger inom värdestrakten Marieholm samt i en ansamling av andra naturreservat, biotopskydd och nyckelbiotoper. Gränsbygden mellan Gnosjö och Vaggeryds kommuner präglas av barrskogar och detta område har under lång tid varit känt som ett kärnområde för bevarande av barrskogar i Jönköpings län. Mässeberg tillsammans med omkringliggande skyddade områden bedöms därför ha goda möjligheter att bevara biologisk mångfald på lång sikt.

Den sydvästra delen av Mässeberg ligger inom riksintresse för naturvård (NRO06041 Marieholms urskog). Delar av skogen i norr är av Skogsstyrelsen klassad som sumpskog.

Mässeberg ligger inom det föreslagna bränningslandskapet västra Småland och Hökensås (Strategi för naturvårdsbränning i sydöstra Sveriges skyddade skogsområden år 2012-2022. Bakgrund, analys och genomförande. Meddelande 2012:13) Utöver naturvårdsbränning i sandmiljöer prioriteras även kontrollerad bränning i och i anslutning till tallskogar för att gynna vedlevande brandgynnade arter. Mässeberg ligger även inom ett föreslaget brandrotationsområde med Skillingaryds skutfält i centrum. Ett brandrotationsområde ska säkerställa att det över tid inom ett utpekad område alltid ska finnas brännor i rätt ålder.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd mot skogsbruk och exploatering. För att bevara områdets naturvärden är området i behov av en anpassad skötsel där effekterna av en för området naturlig brandregim efterliknas. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att bevara en talldominerad barrbladskog. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade kostnadsränsiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4 (formulär 23).

Upplysning

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörda dagstidningar. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den dag som framgår av kungörandet i författningssamlingen och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i Jönköpings-Posten och i Värnamo Nyheter den 28 mars 2013, vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 18 april 2013.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsråd Anneli Wirtén beslutat och naturvårdshandläggare Henrik Gustafsson varit föredragande, har även avdelningschef på naturavdelningen Ola Broberg deltagit.

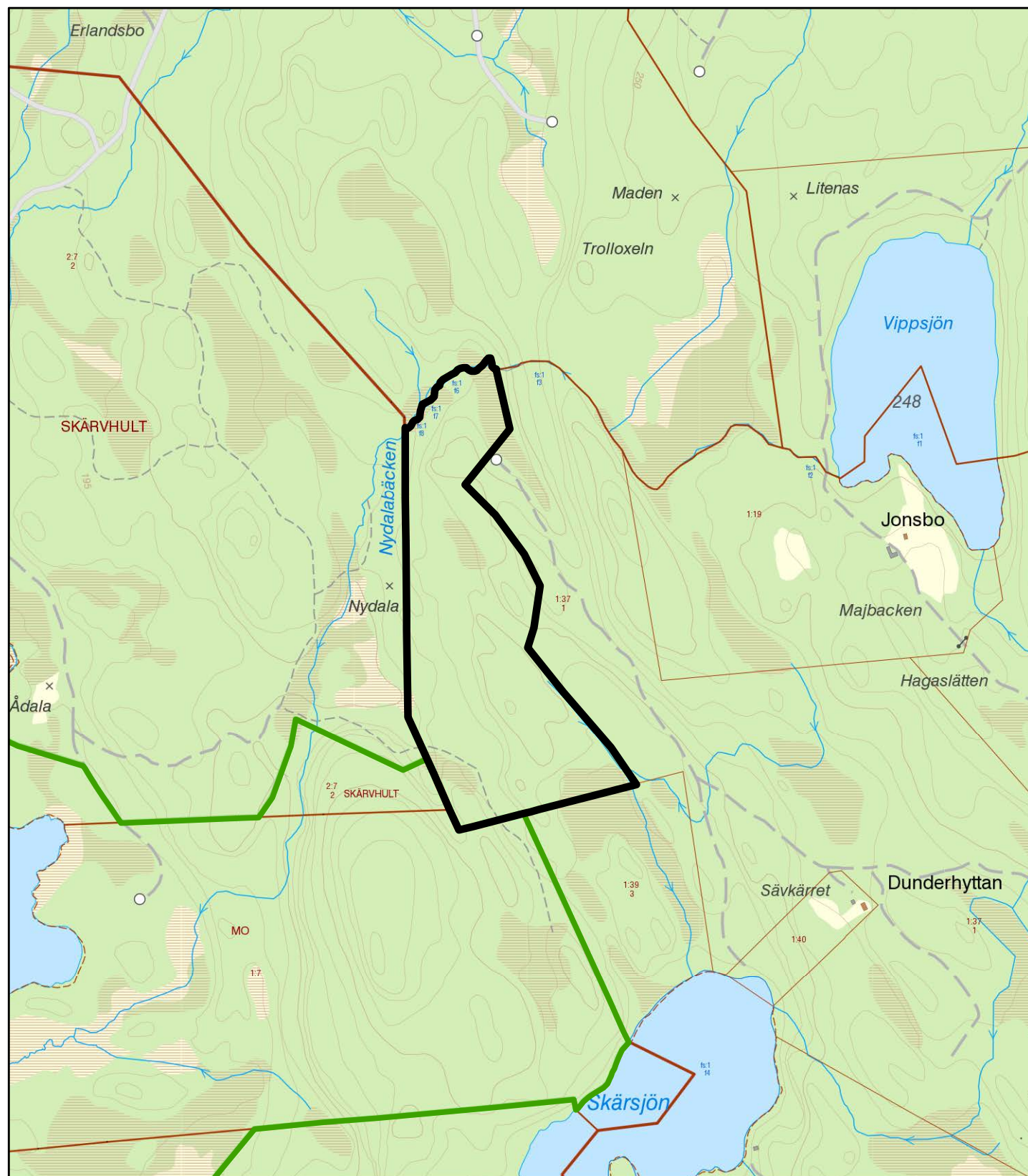
Anneli Wirtén

Henrik Gustafsson

Bilagor

1. Beslutskartor
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2013-03-21, dnr 511-7122-2011

1:10 000

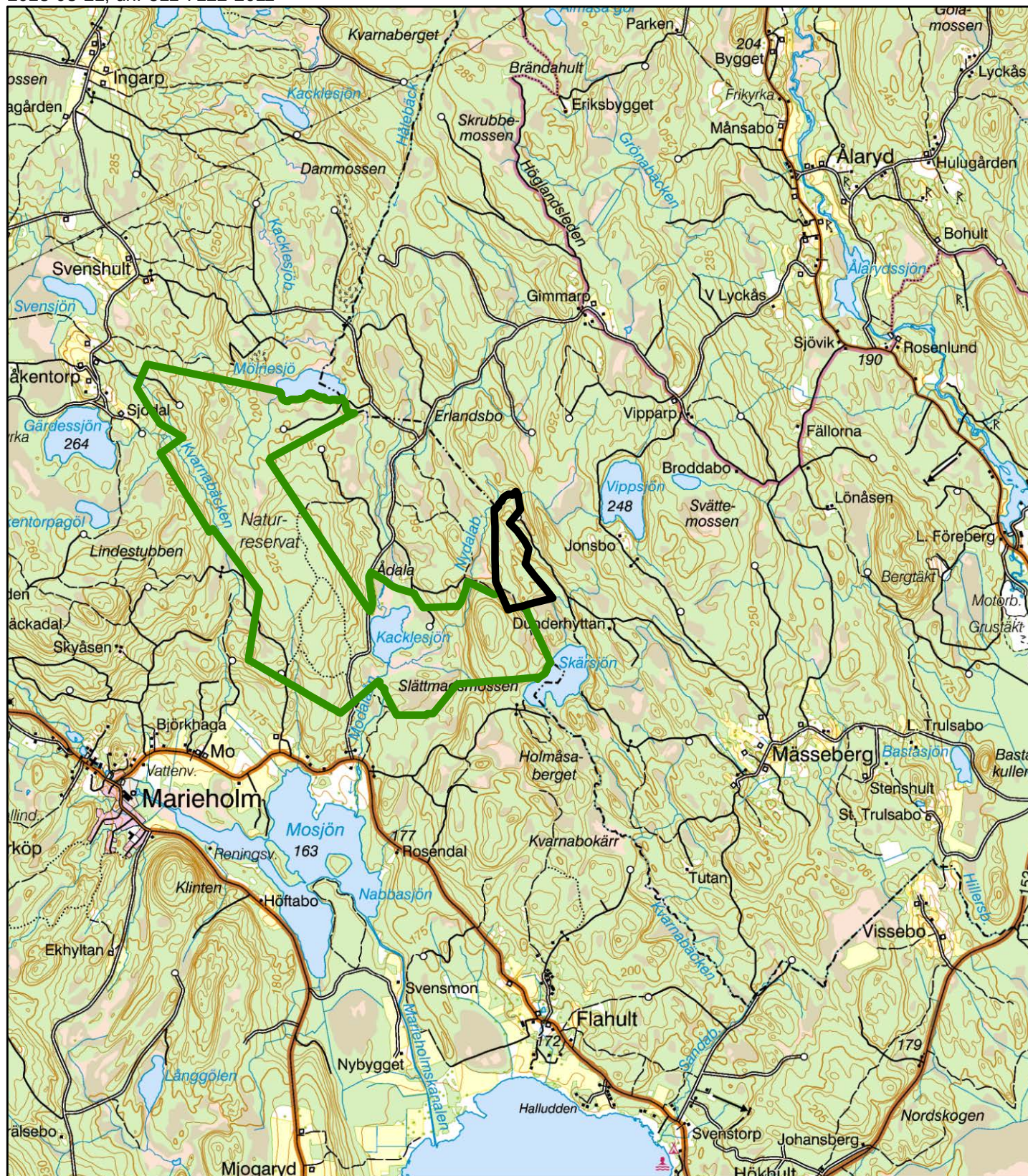
Teckenförklaring

- Naturreservatet Mässeberg
- Naturreservatet Marieholmsskogen

Naturreservatet Mässeberg

Översiktskarta

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2013-03-21, dnr 511-7122-2011

Skala: 1:40 000

Teckenförklaring

- Naturreservatet Mässeberg
- Naturreservatet Marieholmsskogen

© Bakgrundskartor Lantmäteriet

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

Skötselplan för naturreservatet Mässeberg i Vaggeryds kommun

Innehållsförteckning

1. SYFTET MED NATURRESERVATET	3
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET	3
2.1 Administrativa data	3
2.2 Topografi, geologi och hydrologi	4
2.3 Historik och markanvändning	4
2.4 Växt- och djurliv	5
2.5 Friluftsliv	5
2.6 Bebyggelse och anläggningar	5
2.7 Källförteckning	5
3. MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR NATURRESERVATET	6
3.1 Övergripande mål med skötseln	6
3.2 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	6
3.3 Friluftsliv och gränser	7
3.4 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder	7
4. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	8
4.1 Uppföljning av skötselåtgärder	8
4.2 Uppföljning av bevarandemål	8
5. BILAGOR	8

Skötselplanens giltighetstid

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Jönköpings län år 2013 och gäller tills vidare men bör revideras när tillsyn eller uppföljning visar att behov finns. Beslutets syften och föreskrifter sätter ramarna för skötselplanens revidering.

Vid frågor om skötsel av naturreservat kontakta Länsstyrelsens växel, telefon: 036-39 50 00.

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara en äldre talldominerad barrblandskog inom en värdetrakt för bevarande av barrskogar i Jönköpings län
- bevara myrmark och sumpskog
- bevara biologisk mångfald knuten till talldominerad barrblandskog, myrmark och sumpskog

Syftet ska uppnås genom:

- att effekterna av en för området naturlig brandregim efterliknas
- begränsning av gran i talldominerad barrblandskog
- att myrmark och sumpskog i huvudsak lämnas för fri utveckling

2. Beskrivning av området

2.1 ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Mässeberg
Skyddsform	Naturreservat
Areal	18,7 hektar (ha) varav vatten 0 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Vaggeryd
Socken	Åker
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets väst del (11)
Mittpunktskoordinater	N 434500 - E 6362000 (SWEREF99TM)
Lägesbeskrivning	3,5 km nordost om Marieholm kyrka
Fastighet	Del av Mässeberg 1:37 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Markägarkategorier	Enskilda
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län
<i>Areal per markslag</i>	
Skog	17,6
Impediment	1,1

<i>Naturtyper</i>		<i>Natura 2000-habitat</i>	
Tall- och barrblandskog	17,6 ha	Västlig taiga	ca 10 ha
Myr- och våtmark	1,1 ha	Ej Natura 2000-habitat	

2.2 TOPOGRAFI, GEOLOGI OCH HYDROLOGI

Mässeberg ligger på Sydsvenska höglandet och har lägsta och högsta punkt på 205 respektive 230 meter över havet. Hela området är småkuperat och den södra delen storblockig. Bergrunden utgörs av grå till röda medelkorniga graniter. På flera platser går berg i dagen och flera stup finns i sydväst. I övrigt är det morän och torv som utgör jordart i grundlager. Nydalabäcken utgör gräns för naturreservatet i norr. Denna bäck mynnar vid Kacklesjön inne i Marieholmsskogens naturreservat som angränsar till Mässeberg. En mindre bäck löper längs gränsen i öster och mynnar i Skärsjön. Norra delen av Mässeberg ligger inom delavrinningsområde "Inloppet i Mosjön" och den södra inom "Utloppet av Flaten". Hela Mässeberg ligger inom Lagans huvudavrinningsområde.

2.3 HISTORIK OCH MARKANVÄNDNING

Reservatsområdet finns med på storskifteskartan "Karta öfver Mässebergs utägor" från år 1804. Tre delområden urskiljs och benämns från norr till söder; gamle skogen, markalyckorne och fällemarken. Gamle skogen klassas som utmark och där ingår även ett stråk med mossmark. Lyckan (markalyckorne) var en inhägnad betesmark som var samfälld. Fällemarken var ett område som brändes med jämna mellanrum för att förbättra betet. Fällemarken klassas också som utmark.

På laga skifte karta "Karta öfver ägorne till Messeberg" från år 1839 är markindelningen i stort sett densamma men uppdelningen är på fler delområden. Marken klassas som skog under huvudkategorin betesmark. På förarbetena till laga skifte karta framgår att hela området är mycket kuperat.

1950-tals ekonomiska karta visar på en skog mycket lik den vi ser idag. Skogen är kuperad, olikåldrig och med inslag av fuktstråk och berg i dagen.

Med utgångspunkt från de historiska kartorna kan man förmoda att Mässeberg nyttjades för skogsbete och att marken delvis brändes för att förbättra för betet. Det är även troligt att det kontinuerligt varit ett uttag av ved och timmer i området. Däremot har det inte varit totalavverkat i modern tid eftersom stora delar av skogen är över 130 år gammal och det spritt i området finns enstaka tallar kring 200 år. Efter vinterstormarna 2005 och 2007 så har åtgärder för att begränsa skador från granbarkborrar genomförts i området. Granar har avverkats och skotats ut men även barkats för att bli otjänligt för granbarkborrar och därefter lämnats kvar.

Det finns inga registrerade fornlämningar i naturreservatet.

2.4 VÄXT- OCH DJURLIV

Mässeberg är till stora delar en gammal och gles tallskog i mycket kuperad och storblockig terräng. Flera tallar är mellan 130 och 200 år och uppvisar strukturer som håligheter, slät bark och döda kronor och grenar som är av stor betydelse för ett flertal växter och djur. Flera äldre tallar har hackspett-håligheter som förutom av hackspettar nyttjas av andra fåglar men även av fladdermöss och insekter. Spritt i hela området finns döda träd i form av torrakor och lågor. Berg går på flera platser i dagen och lodytor gör terrängen dramatiskt och svårforcerad. Fältskiktet är på dessa platser tunt och bitvis saknas det helt och istället dominerar mossor och lavar. Ljung ses här och var på dessa karga partier. Äldre björkar är spridda i reservatet och ger variation i barrträdsdominansen och är viktiga för många arter. Tjäder, duvhök och mesar som talltita, svartmes och tofsmes är arter som häckar i den gammelskog som Mässeberg erbjuder. Den föryngring som sker i reservatet är främst från gran. Gran dominerar frodiga delar av reservatet och stora mängder står som torrträd. Fältskiktet, där granen växer, är mer påtagligt med blåbärris. Flera fuktstråk genomkorsar Mässeberg och där växer gran och björk. Bitvis är fuktstråken ren myrmark med vitmossor, starr och säv och signalarterna missne, korallrot och spindelblomster samt rikliga mängder av jungfru Marie nycklar. Skogssnäppa häckar kring blöta delar i reservatet. I den fuktiga miljö där gran dominerar hittas arter typiska för skogar med en jämn och hög luftfuktighet som stor revmossa, långflikmossa och gammelgranslav. I norr löper Nydalabäcken som omges av björk och klibbal. Flera klibbalar är gamla med tydlig sockelbildning.

Kända förekomster av signal- och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2a.

2.5 FRILUFTSLIV

Området är inte känt som ett område som nyttjas för friluftsliv.

2.6 BEBYGGELSE OCH ANLÄGGNINGAR

Inga kända anläggningar finns i området.

2.7 KÄLLFÖRTECKNING

Lantmäteriet historiska kartor. Karta över Mässebergs utmarker belägna uti Jönköping län Östbo Härad & Åker sochn Afmätt år 1804

Lantmäteriet historiska kartor. Karta över ägorne till Messeberg uti Jönköpings län, Östbo härad och Åker socken. Författad vid laga skifte åren 1839 & 1842.

Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2006:8.

Länsstyrelserna. Strategi för naturvårdsbränning i sydöstra Sveriges skyddade skogsområden år 2012-2022. Meddelande 2012:13

SGU. Jordarts- och berggrundskarta.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL MED SKÖTSELN

Mässeberg ska vara en biologiskt värdefull naturskog och uppvisa de strukturer och arter som är typiska för naturtyperna talldominerad barrblandskog, barrblandsumpskog och myrmark. Skötseln i reservatet ska i första hand vara inriktad på att efterlikna effekterna av en för området naturlig brandregim. Myrmarken och sumpskogen lämnas i huvudsak utan skötselåtgärder.

3.2 SKÖTSELOMRÅDE MED BEVARANDEMÅL OCH ÅTGÄRDER

Hela naturreservatet består av ett skötselområde.

TALLDOMINERAD BARRBLANDSKOG	18,7 HEKTAR
Naturtyp: Tall- och barrblandskog, myr- och våtmark	18,7 ha
Natura 2000-habitat: västlig taiga	ca 10 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Till stora delar talldominerad barrblandskog med lång trädkontinuitet. Tallarna är i varierande ålder upp till 200 år. Barrblandsumpskog dominerar i mer frodiga delar och björk är spritt i området. Föryngringen i området består idag nästan uteslutande av gran och enstaka björkar. Myr- och våtmark finns insprängt i området.

BEVARANDEMÅL

Skötselområdet ska vara en biologiskt värdefull talldominerad barrblandskog. En talldominerad barrblandskog präglas av stor åldersfördelningen hos träden, föryngring av tall, inslag av lövträd, ett tunt humustäcke, blottad sand/sten, stående och liggande död ved och en för naturtypen typisk artrikedom vad det gäller svampar, växter och insekter. Den naturliga störningsregimen är återkommande skogsbränder och skötseln av en talldominerad barrblandskog ska därför i första hand vara inriktad på att upprätthålla, eller efterlikna, effekterna efter en för området naturlig brandregim. Fuktstråk, myrmark och bäckmiljöer som korsar i området är naturmiljöer som mycket sällan brinner och dessa ska fortsätta att vara hydrologiskt intakta.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- För att uppnå syftet med naturreservatet ska effekterna av en för området naturlig brandregim efterliknas. Den bäst lämpade skötseln är återkommande kontrollerade och lågintensiva naturvårdsbränningar i intervaller om 20 till 50 år. Myrmark och fuktstråk utelämnas vid bränning så långt det är möjligt. Bränningen ska reducera humuslagret, möjliggöra föryngring av tall, begränsa gran, skapa en gles skog där marken blir solbelyst samt skapa viktiga strukturer som död ved och blottad jord och sten. All eventuell bränning ska föregås av noggrann

planering och utredning samt omgärdas av nödvändiga säkerhetsarrangemang. Visar det sig inte möjligt att genomföra naturvårdsbränning ska effekterna av en skogsbrand efterliknas. Gran ska då reduceras och punktbränningar genomföras. Väljs denna metod kan intervallerna för bränningen vara tätare än 20 till 50 år. Syftet med dessa brandefterliknande åtgärder är att skapa en gles skog som gynnar värmeälskande insekter knutna till tall samt att skapa markblottor som gynnar flera arter samtidigt som tallföryngring då kan ske. För att uppnå detta kan det även vara motiverat att forsla ut gran ur reservatet eller bränna gran inom reservatet. Alla åtgärder ska göras så att det åsamkar så liten skada på marken som möjligt. Vid eventuell naturvårdsbränning så ska uppföljning enligt Naturvårdsverkets riktlinjer vid naturvårdsbränning ske.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder, enligt ovan.

3.3 FRILUFTSLIV OCH GRÄNSER

I Mässeberg anläggs inga besöksanordningar eller andra anläggningar för att underlätta för friluftsliv. Mässeberg direkt mot Marieholmsskogens naturreservat och där finns det parkeringsplats och anordningar för besökare.

BEVARANDEMÅL

Reservatets gränser ska vara markerade. Besökare till reservatet ska kunna ta del av information genom en informationstavla.

SKÖTSELÅTGÄRDER

- Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavla ska placeras vid gränsen mot Marieholmsskogens naturreservat inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.

3.4. SAMMANFATTNING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Åtgärd	Var	När
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom 1 år efter att beslutet vunnit laga kraft
Informationsskylt	Vid gränsen mot Marieholmsskogen	Inom 1 år efter att beslutet vunnit laga kraft
Naturvårdsbränning eller åtgärder som efterliknar brand	I skötselområdet	Senast 2025 och därefter i intervaller om 20 till 50 år.

4. Dokumentation och uppföljning

4.1 UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras, skriftligt och vid behov med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

4.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

En fördjupad uppföljning av naturreservatets värden (natur- och friluftslivs-värden) och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

- 2a Artlista
- 2b Skötselplankarta

Urval av arter inom naturreservatet Mässeberg

Nedan redovisas kända förekomster av signalarter och arter i EU:s fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det latinska namnet inom parentes.

Kategori: S3 (høgt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (låg signalvärde). EU (arter i art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet).

Inventerat: det år som senaste fyndet observerades.

Referens: LST (Länsstyrelsen).

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter, signalarter och arter i EU:s fågeldirektiv samt andra arter av intresse.

Art	Kategori	Inventerat	Referens
Kärlväxter			
Korallrot (<i>Corallorhiza trifida</i>)	S2	2010	LST
Missne (<i>Calla palustris</i>)	S2	2012	LST
Spindelblomster (<i>Listera cordata</i>)	S3	2010	LST
Mossor			
Långfliksmossa (<i>Nowellia curvifolia</i>)	S3	2010	LST
Stor revmossa (<i>Bazzania trilobata</i>)	S3	2010	LST
Fåglar			
Spillkråka (<i>Dryocopus martius</i>)	EU	2010	LST
Tjäder (<i>Tetrao urugallus</i>)	EU	2012	LST
Duvhök (<i>Accipiter gentilis</i>)		2012	LST

Källförteckning

Bilaga 1 till fågeldirektivet

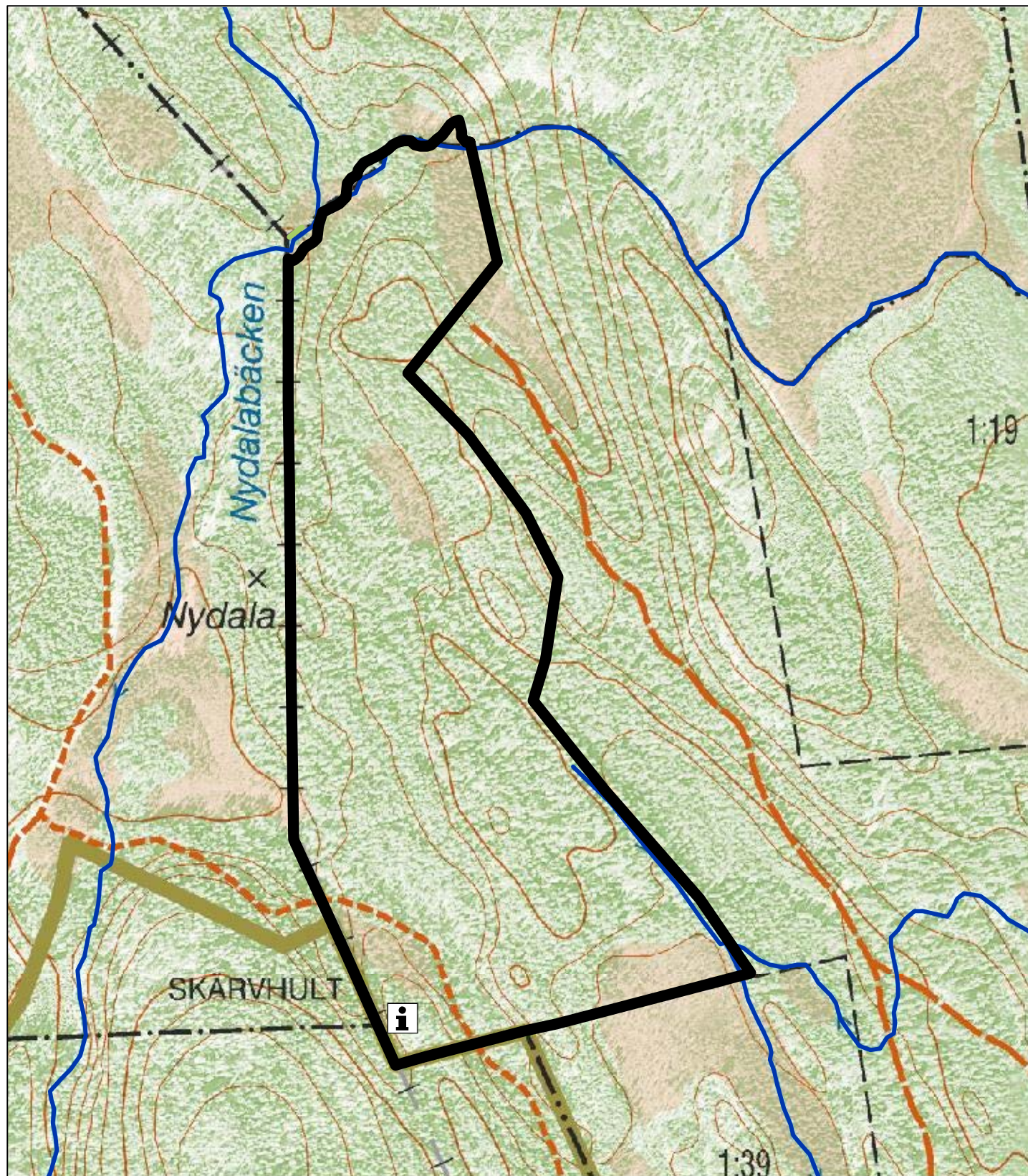
Skogsstyrelsen 1994. Signalarter i projekt nyckelbiotoper.

Skogsstyrelsen 2000. Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog.

Naturreservatet Mässeberg

Bilaga 2b

Skötselplankarta
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2013-03-21, dnr 511-7122-2011

Teckenförklaring

1:5 000

- Naturreservatet Mässeberg
- Naturreservatet Marieholmsskogen
- Informationsskylt

© Bakgrundskartor Lantmäteriet

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

